

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בין המצרים | מלחמה ולמעלה מן המלחמה

בין המצרים | מלחמה ולמעלה מן המלחמה

א.

'רחל מבכה על בניה... מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש 'שכר לפעלתך'... ושבנו בנים לגבולם' (ירמיה לא, יד-טז).

שורש מקור הבכי ומניעתו המבוארים בפסוק לפנינו, הינם גופא מחמת ההסתכלות של הגלות, ההסתכלות במבט של שית אלפי שנים שהמבט הוא- 'כי יש שכר לפעולתך', ואז זהו במהלך של- 'שבנו בנים לגבולם'.

אבל באמת, תכלית הגאולה הוא לברר- ש'עתידה ארץ ישראל שתתפשט לכל הארצות כולן'!!!...

התפיסה של 'וקבצינו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו'- זה מצד ההתלבשות של שית אלפי שנים, זוהי תפיסתנו. אבל האמת הוא לברר- שקוב"ה לא השתנה בכל אתר, ומצד כך- אור קדושת ארץ ישראל מאיר בכל המקומות כולם, שזה למעלה מן הדעת, למעלה מן ההבדלה, ומצד כך- זה למעלה מן השכר, ולמעלה מ'שבנו בנים לגבולם' כי אין להם גבול, יש התפשטות לכל הארצות כולן.

הרי מצד מה שרחל 'מבכה' על בניה, שזה בסוד שכינתא בגלותא- נאמרה תפיסת השכר, תפיסת 'שבנו בנים לגבולם'. אבל מצד שלמות קומת המלכות, שכינה הקדושה רחל- הרי, שנאמר בה שהיא 'יפת תואר' (ויצא כט, יז), ומצד כך, יש כאן השלמה בכל מקום ומקום, קדושת ארץ ישראל מאירה בכל מקום, והרי שיש כאן אור של השתוות.

עומק הדברים.

ב.

כפי שהזכרנו, השכינה הקדושה רחל, כשהיא בסוד המלכות השלמה נקראת- 'יפת תאר' (ויצא כט, יז); ואז, בסוד שלמות קומת המלכות, נאמר בה בתורה: "כי תצא למלחמה על אֲבִיךָ, ונתנו ה' אלקיך בידך, ושבית שביו. וראית בשביה אֶשֶׁת יִפֹּת תֹּאֵר וחשקת בה ולקחת לך לאשה" (כי תצא כא, י).

ביאור הדברים.

רש"י הקדוש אומר שם: "כי תצא למלחמה- במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבית שביו, שהרי כבר נאמר בשבעה אומות לא תחיה כל נשמה".

הרי לפנינו, שישנם שני סוגים של מלחמה: יש מלחמה שהיא מלחמת מצוה, ויש מלחמה שהיא מלחמת רשות. מלחמת מצוה-

היא מלחמה על ארץ ישראל, כדברי רש"י 'שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר', מה שאין כן מלחמת רשות- היא לא בארץ ישראל.

עומק הדברים.

'ארץ ישראל' נקראת על שם 'ישראל', מחמת שהיא נחלתם של ישראל. הרי שמלחמת מצוה- היא מלחמה ששייכת מצד העצמיות לישראל, כי הרי הם נלחמים על הארץ שנקראת על שמם, שמהותה שייכת להם. מה שאין כן מלחמת רשות, היא מלחמה במקום שאיננו ארץ ישראל, שהרי המקום איננו נקרא על שם ישראל, א"כ לכאורה, מהות המקום לא שייכת בדוקא למהותם של ישראל, א"כ- מהו הטעם שישראל יבואו ויכבשו מקום שמהותו איננו שייך בדוקא להם?

ג.

חז"ל אמרו- עתידה ארץ ישראל שתפשט לכל הארצות כולן.

צריך להבין שבממירא הזו, יש תפיסה תחתונה ויש תפיסה עליונה: התפיסה התחתונה- השתא, הרי יש לנו את ארץ ישראל ויש לנו את שאר הארצות, ואנחנו מגדירים את הדבר ש'עתידיה ארץ ישראל שתפשט לכל הארצות כולן', כלומר, שמה שעד השתא הוא בגדר ארץ ישראל, במהות ארץ ישראל, מהות זו המושגת לנו תפשט לכל הארצות כולן.

מה שאין כן התפיסה העליונה- עד כמה שהמהות של ארץ ישראל מתפשטת לכל המקומות כולם, הרי שאין הבדל בין ארץ ישראל לשאר המקומות. ומצד כך, גדר הקדושה שתהיה בכל מקום- הוא למעלה מארץ ישראל דהשתא. ארץ ישראל דהשתא- היא בסוד ההבדלה, שיש את ארץ ישראל ויש את שאר מקומות העולם, והרי שכל מהות ארץ ישראל, היא בסוד ההבדלה, ביחס לכך שהיא מובדלת משאר הארצות. מה שאין כן, כאשר יהיה מצב של 'ארץ ישראל תפשט לכל הארצות כולן', והרי שכל הארצות כולן תהיינה שוות לארץ ישראל, הרי שהמהות של הקדושה- תהיה בסוד ההשתוות, והרי שארץ ישראל דהשתא, איננה בקדושת כל העולם כולו דלעתיד לבא (ע"ע יתרו תשס"ו § ב').

העולה מן הדברים:

שהתפיסה שארץ ישראל תפשט לכל הארצות כולן, מצד פשוטם של דברים שזו התפיסה התחתונה שזכרנו, שתהיה בכל מקום קדושת ארץ ישראל- זוהי תפיסה מצד הגלות, מצד השית אלפי שנים.

מה שאין כן מצד התפיסה הפנימית, שהוא האור של אלף השביעי, אור ההשתוות- הרי שתהיה כאן קדושה שווה בכל מקום, שהוא אור שלמעלה מקדושת ארץ ישראל דהשתא. מצד קדושת ארץ ישראל דהשתא, נאמר- 'ארץ אשר... עיני ה' אלקיך בה מְרִשִׁית שנה ועד אחרית שנה' (עקב יא,יב). כלומר, סוד קדושת ארץ ישראל דהשתא הוא בסוד ההנהגה שנגלית בקרבה, 'ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה', מה שאין כן בשאר כל הארצות, שהנהגה היא באיתכסיא ולא באיתגליא. הרי שהמהות של הקדושה, היא מהות של בחינת הנהגה. מה שאין כן קדושת ארץ ישראל דלעתיד לבא, כלומר קדושת כל העולם כולו שארץ ישראל מתפשטת לכל מקום והרי שזה בסוד ההשתוות, ובסוד ההשתוות א"כ אין תנועה- לא שייך מושג של 'עיני ה' אלקיך בה' שזה סוד ההנהגה, אלא זו קדושת ההויה בעצם.

והרי, שהמהות של קדושת ארץ ישראל דהשתא, והמהות של קדושת ארץ ישראל שמתפשטת לכל הארצות כולן דלעתיד לבא- היא מהות שונה: המהות של השתא- זו מהות של קדושת ההנהגה, שזה סוד ה'עיני ה'' שהם בחינת ההנהגה כידוע, מה שאין כן קדושת ארץ ישראל שמתפשטת לכל הארצות כולן- זו קדושה של הויה שלמעלה מן ההנהגה, ולכן דייקא יש את סוד ההשתוות, 'כי אני הויה לא שנית' (מלאכי ג,ו).

ד.

ממוצא דברים נבין, שיש לנו שני סוגי מלחמות: יש מלחמה שהיא מלחמת מצוה והיא דייקא נאמרה בארץ ישראל, ויש לנו מלחמה שהיא מלחמת הרשות שאיננה בארץ ישראל.

הרי שמלחמת המצוה- היא בסוד תפיסת שית אלפי שנים, שיש מצות, תרי"ג מצות שנחתדשו לאחר חטא אדם הראשון, ומצד כך דייקא, מצינו מהלך של מלחמה על ארץ ישראל. שהרי, בסוד הקדושה הפנימית של קודם החטא- אין מהלך של מלחמה, אלא מהלך של נייחא, מה שאין כן לאחר החטא- האדם נמצא במהלך של שני יצרים, זה לעומת זה, וכל חייב, כל מצווה, תדיר הוא במהלך דמלחמה. והרי, שעצם התפיסה שבאים להשיג את קדושת ארץ ישראל בצורה של מלחמה, זה דייקא בצורה של התלבשות דלאחר החטא, כי קודם החטא השגת קדושת ארץ ישראל היא לא במהלך של מלחמה.

השתא נבין, מלחמת הרשות שהיא מלחמה במקום שאיננו בקדושת ארץ ישראל- הרי שעד כמה שישראל רוצים לקבל, לגעת בכל העולם כולו, זהו מצד האור דלעתיד, שארץ ישראל עתידה שתפשט לכל הארצות כולן. אלא שמצד כך זכרנו, שיש תפיסה תחתונה ותפיסה עליונה, ומצד התפיסה התחתונה- הרי המהות של קדושת ארץ ישראל ד'השתא' תפשט לכל הארצות כולן, וכשם שהשגת קדושת ארץ ישראל 'השתא' היא על ידי מלחמה, כך ההמשכה לכל העולם כולו היא בצורה של מלחמה. אלא שמצד ארץ ישראל- יש חיוב, יש מצוה, מה שאין כן בשאר כל הארצות כולן- זו בחינה של 'במתים חפשי' (תהלים פח'), זו מלחמת הרשות, כי זה בסוד הביטול, שלמעלה משית אלפי שנים. אבל אין כאן הפקעה גמורה מתפיסת שית אלפי שנים, שהרי עדיין עסקינן במהלך דמלחמה, אלא שיש מלחמת מצוה ויש מלחמת רשות.

הרי, שיש כאן התנוצצות מאור דלעתיד- בעצם כך שבאים להלחם במקום שהוא מחוץ לארץ ישראל וגבולותיה דהשתא, ומתגלה כאן ההתנוצצות של 'ארץ ישראל עתידה להתפשט לכל הארצות כולן'. אבל, מ"מ, אין כאן גילוי גמור של קדושת אלף השביעי שכל הארצות כולן שוות [כהתפיסה העליונה]- שהרי עד כמה שכל הארצות כולן שוות, הרי שאין התנגדות, יש שוויון, וא"כ אין מהלך דמלחמה.

הרי שהאור שמאיר כאן בפרשה- הוא אור של עירוב פרשיות שנו כאן, הוא אור של התנוצצות שלמעלה מהשית אלפי שנים שמאיר בתוך השית אלפי שנים, ומצד כך תופסים- שהשגת נחלת כל העולם כולו, היא בצורה של מלחמה.

אבל באמת כמו שכתוב (רש"י ויצא כח,יג), שהקב"ה קיפל את כל ארץ ישראל והניחה תחת יעקב אבינו, רמז לו שתהא נוחה ליכבש כד' אמות, הרי שמאירה כאן ההארה שלמעלה מצורת המלחמה: מלחמה שנוח לכבוש אותה כמו ד' אמות- זה סוד ההארה מדלעתיד לבא, שצורת השגת הנחלה היא לא בצורה של מלחמה אלא בצורה של נייחא.

מצד שית אלפי שנים נאמר- 'ששת ימים תעשה מלאכה' (ויקהל לה,ב), מלאכה, מלחמה, כח של מלחמה שיש בעולם. מה שאין כן מצד השבת- 'וביום השביעי תשבת' (משפטים כג,יב), 'וינוח ביום השביעי' (יתרו כ,יא), הרי שהשגת הדבר היא בצורת המנוחה, ומצד כך הרי שאין מקום למלחמה.

ה.

צריך להבין את העומק שגנוז בדברים.

'ילכו מחיל אל חיל' (תהלים פד'): תמיד יש מדרגה שהאדם עדיין לא השיג. וכאשר האדם רוצה להשיג מדרגה שלמעלה מהשגתו, שהרי זהו המהלך של עבודת האדם, כי 'גם הנפש לא תמלא' (קהלת ו,ח), שלעולם היא שואפת ללכת מחיל אל חיל, הרי שהאדם מביט על המדרגה העליונה מתוך מצבו במדרגה התחתונה, והרי שהוא מביט בכלי תחתון על אור עליון, ובהכרח שהבטתו איננה אמת: כי הרי השגת המדרגה העליונה- מהותה נעלמת ממנו, ודבר שנעלם מן האדם, הוא לא יכול להביט עליו בעין אמת. הרי שכאשר אדם שואף לעלות למדרגה יותר עליונה, המבט שלו על המדרגה שאותה הוא רוצה להשיג, הוא מבט מוטעה, ובלשון יותר מבוררת, הוא בעצם מסתכל על המדרגה העליונה עם מבט של מדרגה תחתונה. והרי שבעומק, הוא לא רוצה לכאורה להשיג מדרגה עליונה, אלא הוא רוצה להשיג מדרגה תחתונה אלא שיותר מרוממת, אבל היא מהות של מדרגה תחתונה, כי הוא מביט על הדבר לפי המדרגה התחתונה. כאשר האדם תופס כך את הדברים, הרי שהוא מנסה להשיג את המדרגה העליונה בכלים של מדרגה תחתונה, כי הוא מביט על המדרגה העליונה במבט של מדרגה תחתונה, ומצד כך- הוא מעוות את המהות של המדרגה, ולכן הוא מעוות את הדרך איך להשיג אותה.

א"כ כיצד הדרך להשיג מדרגה עליונה? הרי את המדרגה העליונה הוא איננו משיג, וא"כ כיצד הוא ידע את הדרך להגיע

לדבר הלא מושג אליו? ועוד יותר, הרי אנחנו רואים שאדם לא מכיר את המדרגה העליונה ואפ"ה 'ילכו מחיל אל חיל', והוא מצליח לעלות ממדרגה למדרגה! מה הסוד שגנוז בדבר?

עומק הדברים.

העליה מעולם לעולם, היא תמיד- ע"י כח המסירות נפש. ולכן, אף אם אדם עובד בתפיסה של מדרגה תחתונה, כלומר בשבילים וכלים של מדרגה תחתונה בשביל להשיג את המדרגה העליונה, אעפ"כ, אם הוא מגיע לְלָלוּת הנפש על ידי כך, הרי סוּף דבר, נקודת המסירות נפש וכלות הנפש- היא זו שמרוממת אותו למעלה מתפיסתו.

כלומר, השביל להגיע למסירות נפש- הוא לא עיקר נקודת הנידון, שהרי השביל שהוא דורך בו, הינו שביל שלפי המדרגה התחתונה, ואילו נסתכל על השביל, הרי שאינו יכול לעלות דרכו לעולם עליון יותר. לכן, אילו האדם פועל בשבילים, והוא לא מגיע לנקודה של מסירות נפש, הרי שהוא נשאר בתפיסה התחתונה! מחמת שהמדרגה העליונה- לא מושגת לו, ושביליה- לא מושגים. ולכך, אף אם אדם פועל עם שבילים של מדרגה תחתונה, סוּף דבר, הוא יוצא משם- ע"י המסירות נפש.

הדברים הללו, הם יסוד כללי לכל צורת ההסתכלות.

1.

כשנתבונן בעיקר על תפיסת שית אלפי שנין, המהלך היה בכל הדורות כולם, מי פחות ומי יותר כפי שמבואר בספרים הפנימיים, שעבודת האדם- לקרב את הגאולה. אף שבדאי אחת מהשלושת שבועות (כתובות קיא.), שלא ידחקו את הקץ, גם בזה היו כמה דעות: אם זה נאמר לזמן מסוים או לא, ואף אם נאמר שזה נאמר בכל זמן, מ"מ לא בגדר של דחיקה אלא בגדר של הקרבה. אבל מ"מ, התפיסה לעולם היתה- שצריך לפעול לקרב את הגאולה, לקרב את ימות משיח.

צריך להבין את העומק של הדבר: אנחנו רואים הרי, שבכל הדורות כולם פעלו כן, ומשיח בן דוד לא בא! אף שבפשוטו, עיקר העבודה נעשית, ונשארו רק הניצוצות הקטנים, והדברים אמת, אבל יש כאן נקודה פנימית יותר שגנוזה בדברים.

שית אלפי שנין הם במהלך של 'ששת ימים תעשה מלאכה'. וכאשר האדם רוצה לגלות את האלף השביעי, הרי הוא רוצה לגלות אותו לפי ההסתכלות שלו על שית אלפי שנין, ומצד שית אלפי שנין שזהו עולם של 'תעשה מלאכה', עולם הפעולה, הרי שהאדם רוצה- 'לפעול' להביא את המשיח. אבל באמת, המשיח הוא מאור דלעתיד, 'וביום השביעי שבת וינפש' (כי תשא לא, יז), מעולם השביתה, מעולם המנוחה, הרי שההבאה של משיח- היא דייקא בצורה של מנוחה ולא בצורה של פעולה.

מצד מה שהמבט התחתון מביט על העליון, הרי שהוא מביט- שצריך לקרב את המשיח ע"י ריבוי פעולה, מחמת שמתפיסת שית אלפי שנין, ככל שנרבה בפעולה הרי אנחנו משיגים יותר את הדבר, זוהי הרי המהות של שית אלפי שנין. מה שאין כן מצד אור הגאולה, שהוא אורו של משיח, אלף השביעי, 'שבת וינפש', הרי המהות של האור היא מהות של מנוחה, וא"כ להביא את המשיח ע"י נקודה של פעולה, זהו תרתי דסתרי. האור הוא אור של מנוחה, א"כ השביל להשיג אותו- הוא שביל של מנוחה. הרי שתפיסת הדבר להביא את המשיח בצורה של פעולה, זוהי הסתכלות של מבט תחתון על עולם עליון- 'והיא לא תצלח' (שלח יד, מא)!

אלא שמצד מסירות נפשם של הצדיקים, הרי שהתנוצץ אצלם באופן פרטי המשיח, אבל מחמת שאצל יְלָלוּת העם אין מסירות נפש, לכך אורו של משיח לא נגלה להם, אבל לעולם- המשיח בא במהלך מצד כך שאין פעולת הנבראים. 'דור שכולו חייב' כלומר- זוהי ההכרה, התפיסה, שהוא לא בא בפעולת הנבראים. ואף 'דור שכולו זכאי', אין הכוונה ריבוי פעולות, אלא 'כולו זכאי' הכוונה היא- שאין מציאות של 'אני', אלא יש מציאות של מסירות נפש, כי עד כמה שיש 'אני', זה עצם שורש החטא. הרי ש'דור שכולו זכאי' עומק ענינו- ביטול מהות ה'אני', מסירות נפש גמורה, והרי שהמשיח בא, כמו שהוזכר לעיל, לא מצד צורת הפעולה, אלא מצד הפועל יוצא שהיתה מסירות נפש, וממילא אין נפק"מ מה נקודת השביל, כי אין כאן 'אני'. אבל עד כמה שיש 'אני', ואפילו 'אני' דקדושה- ריבוי הפעולות, לעולם לא יביא את המשיח.

המשיח יבא- מצד מהותו, מצד המנוחה, ודייקא בסוד 'אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים' (ע' סוטה מט:), ואז

האדם שובת ונח, מחמת שהוא מכיר שפעולותיו אינן יכולות לפעול, והרי הוא נכנס לעולם של מנוחה, ודייקא משם יבא משיח. משיח יבא ע"י אור של מנוחה, ע"י ההכרה של 'כח מה' - שפעולתו של נברא איננה יכולה לפעול להביא את המשיח. הרי שמבואר בספרים (ע' מס"י סופ"ט), תפיסה שהאדם יכול לומר, מחמת שפלות הבהמיות דיליה, 'מי אני ומה אני שאהיה ספון לקרב את הגאולה?'. ומבואר בספרים, שאל יאמר כן האדם, אלא צריך שתהיה לו עזות דקדושה, 'ויגבה לבו בדרכי ה' (דה"ב יז,ו), שיהיה סמוך ובטוח שאלקים עמו, ויעזור לו לפעול בכל דבריו, אפילו שאין בו כח מעצמו: זו תפיסה 'לפעול פעולה' לקרב את המשיח. אבל כבר אמרו חז"ל (סנהדרין צז.), אין בן דוד בא עד שיתייאשו מן הגאולה, מצד סוד יאוש דקדושה שהאדם מתיאש מ'פעולתו', דייקא הוא מגיע למנוחה. הוא מגיע למנוחה מכח כך שהוא לא יכול לפעול, ודייקא מכך מגיע משיח. האור של הגאולה הוא אור של מנוחה.

הרי ששורש הדברים: מפני שמביטים על תפיסה עליונה במבט תחתון, ולכן רוצים 'לפעול פעולה' לגלות את האור של מנוחה. מצד ה'מבשרי אחזה אלוק' (איוב יט, כו), אנחנו רואים, שבערב שבת מותר לרוץ, כדברי הגמ' בב"ק (לב.ב:), ויותר מכן, כך רואים בפועל, שכולם רצים, רצים להכין לשבת- כל זה מצד איך שהשית אלפי שנים מביט על שבת. אבל באמת- שבת היא מקור הברכה ואין צריך להשפיע עליה, העניה דלית לה מגרמה כלום היא בעצם הכל, כי נכללת במקור, בו יתברך. ומצד כך- אין מקום לפעולה, אלא דייקא ההכרה שהכל גנוז בנקודה.

ז.

כשנביט על הדברים של פרשה דידן, הרי נבין שהמלחמה של מלחמת רשות- היא בעצם אותה פעולה לנסות להחיש את הגאולה: להחיש את הגאולה ע"י כח של מלחמה, להאיר את ההארה של 'עתידה ארץ ישראל שתתפשט לכל הארצות כולן' בצורה של מלחמת רשות.

והרי להביא את המשיח- זה לא חיוב! אבל נקודת הטעות כאן, היא- שע"י מלחמה רוצים להרחיב את גבולות ארץ ישראל.

גבולות ארץ ישראל נקנו במלחמה- מחמת שהם בקדושת שית אלפי שנים, אבל ה'עתידה ארץ ישראל שתתפשט לכל הארצות כולן'- זה באופן דממילא, זה מצד ההכרה שהגבול והבלתי בעל גבול נכללים בבת אחת, וממילא הגבול הוא לא מעמיד גמור, אלא הוא נקודה יחסית לנידון. הרי שההרחבה של קדושת ארץ ישראל, שהיא אור דלעתידי, בעומק, היא לעולם לא תבא בכח דמלחמה, אלא דייקא מצד נקודת המנוחה- 'ה' ילחם לכם ואתם תִּמְרְשׁוּן' (בשלח יד,יד), אבל מצד העומק היותר גבוה, אין גם מהלך של 'ה' ילחם לכם', אלא זה רק החרישון, החרשה של הנברא, החרשה של בוראו.

ח.

וראית בשביה אשת יפת תאר, וחשקת בה ולקחת לך אשה. התורה התירה כאן לקחת אשת יפת תואר, כדברי רש"י, לא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור.

הרי, שמתגלה כאן בפרשה- שהמלחמת רשות מולידה גם רשות למצוה. מצד פשיטות הדברים, הרי שמלחמת רשות, היא איננה מבטלת את מלחמת ארץ ישראל שהיא מלחמת מצוה, אלא שזה דבר נוסף על כך: יש מלחמה של ארץ ישראל- שהיא מלחמת מצוה, ובנוסף לכך- יש מלחמה שהיא רשות שהיא מעבר לגדרי ארץ ישראל. אבל כאשר מתברר כאן 'וראית בשביה אשת יפת תאר, וחשקת בה ולקחת לך לאשה', שהתורה התירה לקחת דבר האסור, הרי שמתברר- שהרשות מבטלת את המצוה!?

עומק הדברים.

האור שמאיר כאן הוא אור דלעתידי, הוא אור של 'עתידה ארץ ישראל שתתפשט לכל הארצות כולן', אבל מחמת שהכלי קיבול תופס את זה בתפיסה של שית אלפי שנים, הרי הוא תופס- שהאור של לעתידי גורם להפקעה של קיום המצות!

אבל באמת, מצד שית אלפי שנים- יש מצוה, ומצד אור דלעתידי- עתידות כל המצות כולן להתבטל, להתכלל במקור שלמעלה מן הציווי, כי נכללים בְּמִצְוֹהוּ. כאשר האדם מבין את ההבחנה, הרי הוא מבין שמצד שית אלפי שנים- יש ציווי, ויש מְצוּה מחמת

שהוא בעל בחירה, והוא לא מתנועע אחר השורש. מה שאין כן כאשר יש ביטול של הרע- הנברא מתנועע אחר השורש, ואין צורך בציווי, במצוה.

כאשר מאיר האור דלעתיד בתוך שית אלפי שנים, הרי מי שמקבל את זה בצורה של מבט תחתון שהוא מביט על העליון לפי מבט תחתון- הרי שח"ו הוא יכול לבא לידי עקירת כל התורה כולה: כי מאיר האור שלמעלה מהציווי, והוא מקבל את זה- 'לבטל' את הציווי, ולא מצד ההארה לתפוס- שזו התכללות של המצווה במצווה.

הרי שהאור שמאיר כאן- הוא אור שלמעלה משית אלפי שנים, אבל בכלי של שית אלפי שנים. והרי, שעצם כך ש'נלחמים' להרחיב את קדושת ארץ ישראל וגבולותיה, זה גופא מביא את האדם- להתיר את האיסור של יפת תואר.

ט.

המשך דברי רש"י- וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכך נסמכו פרשיות הללו. על בן סורר ומורה נאמר, 'איננו שמע בקול אביו ובקול אמו'- צריך שיהיו שוים בקול במראה וכו', כמו שאומרת הגמ' בסנהדרין (עא.).

עומק הדברים.

בן סורר ומורה, הוא לא מביט על המדרגה של אבא ואמא, הוא מביט על האין עליון, על הכתר עליון. מצד כך, הרי שהוא שולל- את הקומה שנקראת 'אבא ואמא'. ומצד מה ששניהם אינם חשובים בעיניו- מצד כך הם שוים.

מצד ה'יש' שבדבר- אי אפשר להשוות דברים, שכשם שפרצופיהם אינם שוים כך דעותיהם אינם שוים, הרי, שהחכמה והבינה שהם אבא ואמא, הם חלוקים זה מזה, הדעת איננה שוה בדוכרא ובנוקבא, באבא ובאמא. כיצד א"כ יכול להיות שאביו ואמו שוים אצל הבן סורר ומורה? הם שוים, עד כמה ששניהם אינם נתפסים אצלו, ומצד מה שהוא שולל את מהותם- הרי ששניהם אינם קיימים, וזה סוד ההשתוות של אביו ואמו.

האור דלעתיד, שהוא אור של אלף השביעי- הוא אור של ה'אין', הוא אור של עולמות הביטול. וכאשר האדם מאיר את האור של אורות הביטול בתוך שית אלפי שנים, הרי שח"ו כמו שהוזכר, הוא יכול לבא לבטל את קיום התורה כולה. כל התורה כולה לאחר החטא- היא במהלך של חכמה, היא במהלך של 'אבא ואמא', 'כי הוא חכמתכם ובינתכם' (ואתחנן ד,ו), וכאשר האדם מאיר את האור של האלף השביעי לתוך האלף השישי, שהוא אור של ביטול לתוך היש, הרי שח"ו הוא יכול לבא לעקור את היש. ומצד כך- הוא 'איננו שומע בקול אביו ובקול אמו', לא מצד שהוא מזלזל בהם, אלא מצד שהם אינם קיימים לפי תפיסתו, שלכן הם שוים.

י.

אבל באמת, מצד שית אלפי שנים- אי אפשר שתהיה השתוות, כי אור ההשתוות הוא אור דלעתיד, ולכן אומרת הגמ' בסנהדרין (שם) שבן סורר ומורה לא היה ולא נברא, אלא דרוש וקבל שכר. כי הוא לא דבר שיכול להיות קיים מצד שית אלפי שנים. מצד שית אלפי שנים, אין דעותיהם שוים, אין פרצופיהם שוים, ולא יכול להיות שיהיה אור של השתוות באור של שית אלפי שנים. והרי עצם כך שמאיר כאן האור של האלף השביעי בתוך האלף השישי, זה מכריח את הדבר שלא יכול להיות שבבפועל תהיה מציאות של אביו ואמו שוים, כי זה אור של אלף השביעי, אבל באיתגליא בכלי, הוא לא יכול להתקבל, לכן אביו ואמו אינם שוים, ולכן לא היה ולא עתיד להיות.

אלא- דרוש וקבל 'שכר', זה גופא מה שהכלי תופס. שהרי מצד שית אלפי שנים נאמר- (עירובין כב.) היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם, שעבודת האדם היא מצד השכר, מה שאין כן מצד גילוי הידיעה שלמעלה מן הבחירה- אין מקום לשכר. כאשר האדם תופס את הפרשה של בן סורר ומורה, בכלים של שית אלפי שנים, הרי כלי של שית אלפי שנים הוא מעולמות השכר, ומצד כך הוא תופס, שהאף שפרשת בן סורר ומורה לא היה ולא נברא- אולם דרוש וקבל 'שכר'.

מה שאין כן מצד התפיסה שלמעלה משית אלפי שנים, של אור האלף השביעי- זה שעשועים דתורה, 'ואהיה אצלו אמן ואהיה

שְׁעֵשְׁעִים' (משלי ח, ל), זו לא תורה לשם שכר, אלא זו תורה שעצמותה- קוב"ה ואורייתא וישראל חד. התורה שנתפסת במהותם של ישראל שהיא האחדות, היא איננה תורה של שכר. וכשם שהבחירה של הקב"ה, 'אתה בחרתנו מכל העמים'- אין בה טעם, היא למעלה מן הטעם, כך בחירתם של ישראל 'ובחרת בחיים' (ניצבים ל, ט)- היא למעלה מן הטעם, ומצד ההשתוות של בחירתו של הבורא בבחירתם של ישראל- הרי שאין מקום לשכר על בחירה של ישראל. השכר הוא עד כמה שיש טעם בבחירה, שיש מניע בבחירה, אבל עד כמה שהאדם הסכימה דעתו לדעת המקום, ולענינו בחירתו נוגעת ונושקת בבחירתו של מקום, של ה'אתה בחרתנו מכל העמים', הרי שכשם שישראל נקראים 'והייתם לי סְגֻלָּה מכל העמים' (יתרו יט, ה), כלומר שאין טעם בבחירתם של ישראל, כי 'לא מִרְבָּכֶם מכל העמים חשק ה' בכם ויבחר בכם, כי אתם המעט' (ואתחנן ז, ז), הרי שאין טעם בבחירתם של ישראל, וכשם שאין טעם, כך אין מקום לשכר ב'ובחרת בחיים' של ישראל.

האור של 'דרוש וקבל שכר'- הוא אור של שית אלפי שנין. כלומר, לא רק מצד התפיסה הפשוטה, שהאור של שית אלפי שנין הוא אור של בחירה, והאור של אלף השביעי הוא אור של ידיעה, ומצד הידיעה- אין מקום לשכר, מה שאין כן מצד הבחירה- יש מקום לשכר, אלא עומק הדברים: שכאשר מאיר האור של הידיעה בבחירה, הרי שבבחירה 'עצמה' אין מקום לשכר, שכשם שבבחירתו של מקום אין טעם, כך בבחירתו של ישראל אין טעם וא"כ אין מקום לשכר.

יא.

מלחמת הרשות, תכליתה לברר- שיש 'עולם של רשות' שלמעלה מן המלחמה, ולא שה'רשות' הוא בתפיסת מלחמה. וכאשר יבורר- שענין ה'רשות' הוא לא 'רשות' כפשוטו, אלא הוא 'רשות' מחמת שהמצווה נכלל במצווה, הרי שיש התנועות אחר השורש, שהוא הבורא יתברך שמו, ואז- הנבראים נכללים ביוצרים. (מתוך כי תצא תשס"ה)

- [בין המצרים 1]

Source: <http://bilvavi.net/shiur/מלחמה-ולמעלה-מן-המלחמה>

Links

[1] <http://bilvavi.net/bein>